

Zacharia 4

- 1 De Engel Die met mij sprak, kwam terug en wekte mij, zoals iemand die uit zijn slaap gewekt wordt.
- 2 Hij zei tegen mij: Wat ziet u? Daarop zei ik: Ik zie, en zie, een kandelaar, geheel van goud, met een olievaatje aan de bovenkant ervan en daarbovenop zeven bijbehorende lampen met telkens zeven toevoerbuisjes aan de lampen, die daarboven zitten,
- 3 met twee olijfbomen ernaast, een aan de rechterkant van het olievaatje en een aan de linkerkant ervan.
- 4 Ik antwoordde en zei tegen de Engel Die met mij sprak: Mijn Heere, wat betekenen deze dingen?
- 5 Toen antwoordde de Engel Die met mij sprak, en zei tegen mij: Weet u niet wat deze dingen betekenen? Ik zei: Nee, mijn Heere.
- 6 Daarop antwoordde Hij en zei tegen mij: Dit is het woord van de HEERE tot Zerubbabel: Niet door kracht en niet door geweld, maar door Mijn Geest, zegt de HEERE van de legermachten.
- 7 Wie bent u, grote berg? Voor de ogen van Zerubbabel zult u een vlakte worden. Hij zal de sluitsteen aandragen onder luid geroep: Genade, genade zij hem!
- 8 Het woord van de HEERE kwam tot mij:
- 9 De handen van Zerubbabel hebben dit huis gegrondvest, zijn handen zullen het ook voltooiën. Dan zult u weten dat de HEERE van de legermachten Mij tot u gezonden heeft.
- 10 Want wie veracht de dag van de kleine dingen, terwijl die zeven blij zijn als zij het tinnen gewicht zien in de hand van Zerubbabel? Die zeven zijn de ogen van de HEERE, die over heel de aarde trekken.
- 11 Daarna antwoordde ik en zei tegen Hem: Wat betekenen die twee olijfbomen aan de rechterkant van de kandelaar en aan de linkerkant ervan?
- 12 En voor de tweede keer antwoordde ik en zei tegen Hem: Wat betekenen die twee olijftakken die door twee gouden buisjes gouden olie uit zich weg laten lopen?
- 13 Toen sprak Hij tot mij: Weet u niet wat deze dingen betekenen? Ik zei: Nee, mijn Heere.
- 14 Daarop zei Hij: Dat zijn de twee gezalfden, die bij de Heere van heel de aarde staan.

Het vijfde visioen

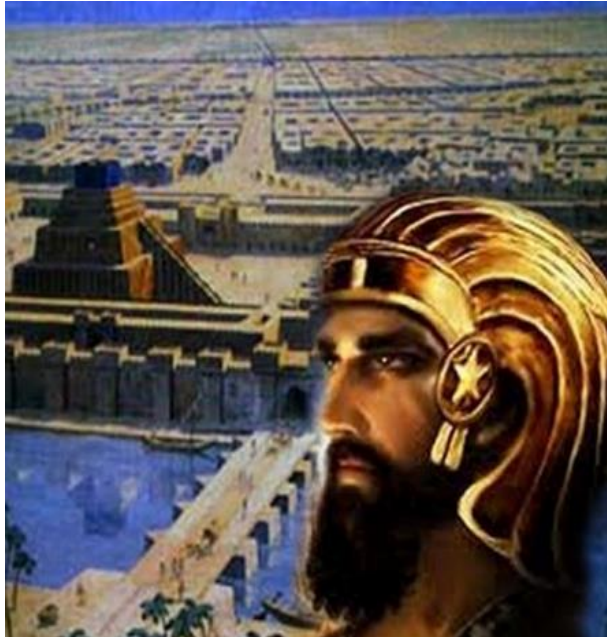
De gouden kandelaar en de twee olijfbomen

Het Joodse volk had veel goodwill in Medië/Perzië

De priester Jozua en de stadhouder Zerubbabel waren vanuit de ballingschap naar Jeruzalem teruggekeerd. Ze hadden de bedoeling om uit te voeren wat hen was opgedragen door Kores de koning van Medië/Perzië. Kores had namelijk de instructie gegeven om de tempel van de HEERE de God van Israël te herbouwen en de dienst van de tempel herstellen. Ezra 1:1-4 *In het eerste jaar nu van Kores, de koning van Perzië, wekte de HEERE de geest van Kores op, de koning van Perzië, opdat het woord van de HEERE, dat Hij bij monde van Jeremia gesproken had, vervuld zou worden om door zijn hele koninkrijk een boodschap te laten gaan, ook in geschrifte: Zo zegt Kores, de koning van Perzië: Alle koninkrijken van de aarde heeft de HEERE, de God van de hemel, aan mij gegeven, en Hij is het Die mij heeft opgedragen om een huis voor Hem te bouwen in Jeruzalem, dat in Juda ligt. Wie er onder u ook maar tot al Zijn volk behoort – zijn God zij met hem – laat hij optrekken naar Jeruzalem, dat in Juda ligt, en laat hij het huis van de HEERE, de God van Israël, bouwen; Hij is de God Die in Jeruzalem woont. En ieder die achtergebleven is, uit alle plaatsen waar hij als vreemdeling verblijft, laten zijn plaatsgenoten hem helpen*

met zilver, met goud, met allerlei bezittingen en met vee, naast de vrijwillige gave voor het huis van God, Die in Jeruzalem woont. Het is een uitzonderlijke situatie waarin de wereldleider van dat moment het volk en de God van Israël genegen is. De omgekeerde toestand – dat de machthebbers het op het Joodse volk voorzien hebben – doet zich vaker voor. Denk maar aan de farao van Egypte, aan Haman, aan Antiochus Epiphanes IV en aan Hitler, om iemand uit de meer recente geschiedenis te noemen. Maar het kan dus ook anders. Wereldleiders die sympathiek staan ten opzichte van het Joodse volk zoals in die tijd Kores. Daar zijn trouwens ook wel meer voorbeelden van, van een bevoorrechte positie van de Joden in de loop van de tijd. In de Romeinse tijd was het Joodse geloof bijvoorbeeld een *religia licita* dat is een *geoorloofde godsdienst*. De *religia licita* was een voor die tijd nogal gunstige uitzondering op de regel ‘dat naast de godsdienst van de Romeinen geen andere goden vereerd en gediend mochten worden.’ We kunnen nog zo’n moment in de geschiedenis aanwijzen als – na de holocaust in WOII – de Volkerenbond in meerderheid overwegingen kent die maken dat het Joodse volk in 1948 in het land van herkomst de Staat Israel mag stichten. Deze periode van sympathie voor het Joodse volk duurde kort, maar is voldoende lang om – tot op dit moment – voor veel Joden uit de hele wereld de terugkeer naar het land Israël mogelijk te maken.

Kores, de Pers

Keizer Augustus van het Romeinse rijk

Hoe komt koning Kores aan zo’n positieve houding tegenover de Joden?

Hoe Kores komt aan zijn positieve houding tegenover de Joden? Hij geeft zelf het volgende antwoord op die vraag. Ezra 1:2 *Zo zegt Kores, de koning van Perzië: Alle koninkrijken van de aarde heeft de HEERE, de God van de hemel, aan mij gegeven, en Hij is het Die mij heeft opgedragen om een huis voor Hem te bouwen in Jeruzalem, dat in Juda ligt.* Wie zich afvraagt of de HEERE de God van Israël daar net zo overdenkt, vindt een bevestiging van Gods kant in Jesaja 44:24,26,28 *Zo zegt de HEERE, uw Verlosser, Uw Formeerder van de moederschoot af: Ik ben de HEERE, Die alles doet: Die de hemel uitspant, Ik alleen, Die de aarde uitspreidt door Mijzelf; (..) Die het woord van Zijn knecht gestand doet, en de raad van Zijn boden volbrengt; Die tegen Jeruzalem zegt: U zult bewoond worden, en tegen de steden van Juda: U zult herbouwd worden, en: Ik doe hun puinhopen herrijzen; (..) Die over Kores zegt: Hij is Mijn herder, en hij zal al Mijn welbehagen volbrengen, door tegen Jeruzalem te zeggen: Word gebouwd,*

en tegen de tempel: Word gegrondvest. Vergelijk ook Jesaja 45. Hoewel de naam van Daniël niet valt, voel je zijn invloed, want als Daniël samen met zijn God iets geleerd heeft aan de koningen van Babel en Medië/Perzië dan is het dat de God van Israël gaat over het koningschap. Hij stelt koningen aan en zet hen af. Dat hebben Nebukadrezar en zijn zoon Belsazar goed begrepen. Nebukadrezar komt hier ook openlijk vooruit. God had het koningschap namelijk zeven jaar van hem afgepakt, maar het later weer teruggegeven. Toen had hij zijn lesje wel geleerd. Nebukadrezar zegt in Daniël 4:34,35 *Na verloop van die dagen sloeg ik, Nebukadnezar, mijn ogen op naar de hemel, want mijn verstand kwam in mij terug, en ik loofde de Allerhoogste en prees en verheerlijkte Hem Die eeuwig leeft. Zijn heerschappij is immers een eeuwige heerschappij, en Zijn Koninkrijk is van generatie op generatie. Al de bewoners van de aarde worden als niets geacht. Hij doet naar Zijn wil met de legermacht in de hemel en de bewoners van de aarde. Er is niemand die Zijn hand kan wegslaan of tegen Hem kan zeggen: Wat doet U?* De Perzische koning Kores lijkt dit inzicht overgenomen te hebben. Hij beschouwt zijn koningschap als iets wat hij van de HEERE, de God van de hemel heeft gekregen. Ezra 1:2

Het rijk van Babel

Het Medisch/Perzische rijk

Daniël was een excellente vertegenwoordiger van God op aarde.

Als de vraag is: ‘Hoe komt koning Cyrus aan zo’n positieve houding tegenover de Joden?’ dan is het antwoord vermoedelijk: Daniël. Hebben we voldoende oog voor de bijzondere plaats die Daniël in Gods plan vervult? We kunnen ons alleen maar in positieve zin verwonderen over Daniël en zijn vrienden. Wanneer iemand mee oploopt met een profeet als Jeremia lijkt er – vlak voor de verwoesting van stad en tempel in 586 v Chr. – nog maar een persoon te zijn die trouw is aan God: Jeremia. Maar als de focus van de Bijbellezer met de ballingen meetrekt naar Babel, zien we niet alleen maar voorwerpen uit de tempel van Jeruzalem in de tempel van Bel liggen. Daniël 1:2 *En de Heere gaf Jojakim, de koning van Juda, in zijn hand, en een deel van de voorwerpen van het huis van God. Hij bracht die naar het land Sinear, naar het huis van zijn god. Hij bracht de voorwerpen naar de schatkamer van zijn god.* We ontdekken ook dat een groepje jongeren uit hogere kringen van Juda buitengewoon toegewijd is aan hun geloof aan de God van Israël: Daniël en zijn vrienden. Daniël 1:3,6 *Toen beval de koning aan Aspenaz, het hoofd van zijn hovelingen, dat hij enigen van de Israëlieten moest laten komen, namelijk uit het koninklijk geslacht en uit de edelen. (..) Onder hen waren uit de Judeeërs: Daniël, Hananja, Misaël en Azarja.* Hoe verklaar je de verandering bij die jongens? Wat is er met hen gebeurd dat ze in Babel zo trouw zijn aan hun geloof? Is dat het vonnis wat Daniël met zijn volk aan den lijve ondervindt? Is het de toorn van God waar ze aan merken dat het menens is, maar ook dat Hij de levende is? Wat ook precies de oorzaak is: ‘Er is door Gods genade tussen God en Daniël en zijn vrienden een heel bijzondere verbondenheid gegroeid.’ Jeremia zou zeggen dat Daniël *staat in de raad van God.* Jeremia 23:18,23 Daniël leeft door zijn geloof zo dicht bij God, dat hij Hem bij wijze van spreken kan aanraken en laten we

eerlijk zijn God is ook niet ver weg. God de HEERE kan door de schepping en het herstel dat Hij tot stand brengt – langs de weg van zegen en vloek – met sommige mensen lezen en schrijven. Die mensen verkeren in een positie waarin de verwevenheid van God en mens zo groot is dat het niet gemakkelijk is aan te wijzen wat nu van God is en wat van de mens. Zeker er zal een mens komen Jezus Christus, Die tegelijkertijd God is; Gods Zoon, onze Heere Jezus Christus. De Heere Jezus is de Gezalfde van de HEERE Die zowel het priesterschap als het koningschap als het profetische in zich verenigt. Wat ten volle van de Heere Jezus te zeggen valt, is in afgeleide vorm ook te zeggen van sommige vertegenwoordigers van de HEERE op aarde. Mensen zoals koning David die *een man naar Gods hart* genoemd wordt. Maar te denken valt ook aan iemand als Paulus die stond in de raad van God. Hem vielen bijzondere openbaringen ten deel. Efeziërs 3:3,4 dat *Hij mij door openbaring dit geheimenis bekendgemaakt heeft (zoals ik eerder in het kort geschreven heb; waaraan u, als u dit leest, mijn inzicht kunt bemerken in het geheimenis van Christus)*. God was wel heel dicht bij. Datzelfde geldt van Jozua en Zerubbabel, de religieuze en de wereldlijke leiders van Israël bij de terugkeer. Waarom deze omhaal van woorden? Hierom. Iemand zei: ‘Het kan niet zo zijn dat de vijgenbomen die de kandelaar van olie voorzien, staan voor Jozua en Zerubbabel. Want dat zou teveel eer zijn. Wij zouden die mensen een veel te grote broek aantrekken. Die dingen zouden alleen van God gezegd kunnen worden. Maar wanneer er nu sprake is van een bijzondere verbondenheid met de HEERE? Laten we de vraag maar stellen, die tegelijkertijd het antwoord geeft: ‘Is dit visioen niet een bewijs dat God de zegenende werking van de Heilige Geest uitstort in Zerubbabel. God is de bron van de zegen die via Zerubbabel uitgaat naar het Joodse volk.’ Tegelijkertijd is het volgende ook volstrekt waar: De vijgenbomen – die de kandelaar van olie en dus licht voorzien in Gods huis – zijn wel degelijk de hogepriester Jozua en de gouverneur Zerubbabel. Laten we nog maar eens even van dichtbij bekijken hoe belangrijk Daniël is voor God en de verbreiding van het geloof aan God.

De hogepriester Jozua

De gouverneur Zerubbabel

Daniël zorgt voor goodwill van het geloof van Israël.

De wereldleider van dat moment – Kores van Perzië – heeft oog voor het Joodse volk en zijn godsdienst. Aan wie hebben we dat te danken? Aan de God van Israël in de eerste plaats, maar zeker ook aan een van Gods beste vertegenwoordigers van dat moment op aarde; Daniël en zijn vrienden. Daniël heeft veel gedaan voor de goodwill van het geloof van Israël. Maar dat ging niet vanzelf. De andere kant van het

verhaal is namelijk dat de machthebbers van die tijd volledige onderwerping eisten aan hun goden. Daniël en zijn vrienden weigerden echter hun knieën te buigen voor die buitenlandse koningen en hun goden. Hun onbuigzame houding kwam voort uit hun geloof en werd van Gods kant bevestigd, toen Hij hen redde uit het vuur van de oven en de bek van de leeuwen. Daniël 3 en 6 Het leverde van de weeromstuit bij de machthebbers groot respect op voor de God van Israël, maar ook voor de positie van Daniël in de bestuurslaag van Babel en het latere Medië/Perzië was het lucratief. Met de ster van de God van de Bijbel steeg ook de ster van het grondpersoneel. Daniël 2:47,48 *De koning antwoordde Daniël en zei: Waarlijk, uw God is de God der goden en de Heere der koningen. Hij openbaart verborgenheden, zodat u deze verborgenheid kon openbaren. Toen bevorderde de koning Daniël. Hij gaf hem vele grote geschenken en stelde hem aan als heerser over heel het gewest Babel en als hoofd van alle machthebbers over alle wijzen van Babel.* Hoewel Daniël Kores maar een paar jaar meemaakte, was hij vermoedelijk toch getuige van *het recht op terugkeer*, waarvoor hij zo hartstochtelijk had gebeden in Daniël 9. We lezen namelijk in Daniël 1:21 *En Daniël bleef tot het eerste jaar van koning Kores.* Daniël heeft de koning Kores zeker tot in het derde jaar van zijn regering meegemaakt. Daniël 10:1 In Ezra 1 lezen we dat Kores de terugkeer naar Jeruzalem en de herbouw van de tempel al in het eerste jaar van zijn regering mogelijk maakte. Ezra 1:1 *In het eerste jaar nu van Kores, de koning van Perzië, wekte de HEERE de geest van Kores op, de koning van Perzië, opdat het woord van de HEERE, dat Hij bij monde van Jeremia gesproken had, vervuld zou worden om door zijn hele koninkrijk een boodschap te laten gaan, ook in geschrifte.* Het boek Daniël schetst een vrij vloeiende overgang van het rijk Babylonië naar het rijk van Medië/Perzië. Feit is dat de koning van Babel een bestuurslaag had ingericht waar vermoedelijk vertegenwoordigers van alle onderworpen volken een leidinggevende positie ontvingen. Het is opmerkelijk dat met de rijkswisseling van Babel naar Medië/Perzië de bestuurslaag in tact bleef. Daniël die in Babel behoorde tot de top van het bestuur bleef die positie behouden toen Medië/Perzië de touwtjes overnam. Het is bekend dat Daniël goed bekend stond want de nieuwe Perzische vorst had grote plannen met hem. Daniël 6:4 *Toen overtrof deze Daniël de rijksbestuurders en de stadhouders, omdat er een uitzonderlijke geest in hem was.* De koning overwoog hem over heel het koninkrijk aan te stellen. Het is uit jaloezie dat de andere bestuurders Daniël in opspraak hebben gebracht. Het kostte Daniël bijna zijn leven. De indruk wordt bevestigd in het boek Daniël dat de eerste vorst van het Medisch/Perzische rijk Darius heette en Kores de tweede Perzische vorst was. Daniël heeft hen beide meegemaakt. Daniël 6:21 *En het ging deze Daniël voorspoedig onder het koningschap van Darius en onder het koningschap van Kores, de Pers.*

Daniël in de leeuwenkuil. Rembrandt van Rijn

Wat motiveerde Kores om de Joden het recht op terugkeer te geven?

Met koning Kores heeft Daniël voor zover wij weten geen toestanden meegemaakt, maar des te meer onder Darius. Die had zich door zijn ijdelheid laten verleiden tot de wetsregel 'dat zijn ondergeschikten gedurende een maand alles aan hem, Darius moesten vragen als hoogste instantie en bijvoorbeeld niet aan hun god.' Daniël 6 Dat kwam Darius duur te staan, want hij had groot respect voor Daniël. Hij was zelfs van plan hem te promoveren tot hoogste bestuurder. De mensen die Daniël een hak wilden zetten kregen hun zin, want Daniël was niet van plan te stoppen met het bidden tot de God van Israël, om in plaats daarvan de koning te raadplegen. Het kwam hem op een nachtje leeuwenkuil te staan waar normaal niemand heel uitkomt. Maar dankzij Gods leiding bleef Daniël gespaard. Daar was Darius, de Meder zo van onder de indruk dat hij het volgende zei. Daniël 6:27-29 *Er wordt door mij bevel gegeven dat men in heel het machtsgebied van mijn koninkrijk zal beven en sidderen voor het aangezicht van de God van Daniël, want Hij is de levende God, en houdt voor eeuwig stand. Zijn Koninkrijk gaat niet te gronde, en Zijn heerschappij duurt tot het einde. Hij verlost en redt, Hij doet tekenen en wonderen in de hemel en op de aarde, Hij, Die Daniël heeft verlost uit de klauwen van de leeuwen.* Die mannen – zoals Darius en Kores – die zelf ook uit de bestuurslaag voortkwamen kenden elkaar en hadden ook waardering voor elkaar. Dat merk je ook. Kores moet de geschiedenis van de Joden goed gekend hebben. Dat blijkt wel als hij de tempelschatten die uit Jeruzalem waren geroofd, meegeeft aan de Joodse ballingen die terugkeerden. Hij had sympathie voor hen en was onder de indruk van het geloof van iemand als Daniël en – misschien nog wel veel meer – van de God van Daniël. Het zou – naar zijn inzicht – alleen maar gunstig zijn als hij Cyrus een goede relatie onderhield met dat volk en hun God. Wanneer zij voor hem en zijn regering baden zou het zijn regering stabiliteit en voorspoed geven. Voor zover we kunnen zien heeft dit een grote rol gespeeld bij de beslissing van Kores om de Joden *het recht op terugkeer* te verlenen en hen te ondersteunen bij de tempelbouw. In ieder geval laat een latere koning Darius (een andere dan de eerder genoemde) nadat hij gelezen had wat koning Kores bewoog, de tempelbouw in Jeruzalem voortgang vinden en hij noemt het als een van de dingen die hem motiveren tot dit besluit: 'dat er gebeden wordt voor de koning.' Dat wil zeggen voor hemzelf en zijn zonen. Ezra 6:9,10 *En wat nodig is: jonge runderen, rammen en lammeren voor de brandoffers voor de God van de hemel, en tarwe, zout, wijn en olie volgens aanwijzing van de priesters in Jeruzalem; het moet hun dagelijks gegeven worden, zodat er nergens gebrek aan is. Zo kunnen ze aangenaam reukwerk offeren aan de God van de hemel, en bidden voor het leven van de koning en zijn zonen.* Steun van de levende en machtige God van Israël is machtige steun, moet hij overwogen hebben. We gaan naar de tekst van Zacharia 4.

Steun van de levende en machtige God van Israël is machtige steun.

De Menora

Misschien herinnert u zich nog *'de Engel die met mij sprak'*. Sommigen noemen hem de tolk-engel. Die Engel lijkt speciaal in het leven geroepen om Zacharia alles wat hij in een visioen ziet, goed uit te leggen. Een ding is duidelijk, Zacharia ziet veel, maar begrijpen is weer een ander verhaal. Deze Engel was trouwens een tijdje van het toneel verdwenen. We zagen hem voor het laatst in Zacharia 2:7 Hij werd op dat moment door *de Engel van de HEERE* achter de jongeman met het meetlint aangestuurd. Hij moest die jongen gaan vertellen dat Jeruzalem geen muren kreeg, maar een open bouw zou kennen zoals een dorp. Daarna dus een tijdje niets van hem gezien of gehoord, maar nu duikt hij plotseling op. De *angelus interpres* – zoals hij ook wel in het Latijn wordt genoemd – investeert bijzonder veel tijd om de zaak bij Zacharia goed over het voetlicht te brengen. Deze Engel maakt Zacharia wakker. Zacharia 1:1 *De Engel Die met mij sprak, kwam terug en wekte mij, zoals iemand die uit zijn slaap gewekt wordt.* Zacharia was ver heen. Maar hij is klaar wakker als de Engel hem vervolgens vraagt *'te beschrijven wat hij in het visioen ziet.'* Zacharia 4:2 *Hij zei tegen mij: Wat ziet u? Daarop zei ik: Ik zie, en zie, een kandelaar, geheel van goud, met een olievatje aan de bovenkant ervan en daarbovenop zeven bijbehorende lampen met telkens zeven toevoerbuisjes aan de lampen, die daarboven zitten.* Zacharia ziet een Menora, zoals de lampenstandaard in het Hebreeuws genoemd wordt. Het is een lampenstandaard met zes armen – drie links en drie rechts – en een lamp bovenop in het midden, wat het aantal op zeven brengt. Het is *de Menora* die gemaakt werd volgens de opdracht van God aan Mozes en die in de tabernakel had gestaan in *het heilige* om precies te zijn. Exodus 37:17,18,22,23 *Hij maakte vervolgens de kandelaar van zuiver goud. Als gedreven werk maakte hij de kandelaar, zijn schacht en zijn armen; zijn bloemkelken, zijn knoppen en zijn bloesems vormden er één geheel mee. Zes armen staken uit de zijkanten ervan; drie armen van de kandelaar uit zijn ene kant, en drie armen van de kandelaar uit zijn andere kant. Drie bloemkelken in de vorm van amandelbloesem aan de ene arm, met knop en bloesem; en drie bloemkelken in de vorm van amandelbloesem aan de andere arm, met knop en bloesem. Zo waren de zes armen die uit de kandelaar staken. En op de kandelaar zelf zaten vier bloemkelken in de vorm van amandelbloesem, met hun knoppen en bloesems. Ook zat er een knop onder het eerste paar armen dat eruit stak, een knop onder het tweede paar armen dat eruit stak, en een knop onder het derde paar armen dat eruit stak. Zo was het bij de zes armen die eruit staken. Zijn knoppen en zijn armen vormden met de kandelaar één geheel; het geheel was één stuk gedreven werk van zuiver goud. Hij maakte er de zeven bijbehorende lampen voor; zowel de bijbehorende snuiters als de bijbehorende vuurschalen waren van zuiver goud. Hij maakte die van één talent zuiver goud, met alle bijbehorende voorwerpen.*

Naast de lampenstandaard staan twee olijfbomen.

Op zich is het niet zo bijzonder een Menora. Er is ook een soort van oliereservoir. De lampen branden op olijfolie en voor een goede verlichting is het nodig dat de olie naar de tuitjes wordt gevoerd, zodat de vlam altijd voldoende olie heeft om te branden. Tot nu toe is er niets aan de hand. Maar er is in dit visioen iets dat in het bijzonder de aandacht trekt. Naast de lampenstandaard staan *twee olijfbomen*. Opmerkelijk. Zacharia neemt het mee in zijn beschrijving. Zacharia 4:3 *met twee olijfbomen ernaast, een aan de rechterkant van het olievatje en een aan de linkerkant ervan.*

De gang van de Menora.

Vermoedelijk heeft men voor het interieur van de tweede tempel een vergelijkbare *Menora* gemaakt. We weten dat die *Menora* er stond omdat Antiochus Epiphanes IV o.a. deze *Menora* begin 2de eeuw v Chr. heeft gestolen uit de tempel in Jeruzalem. 1 Makkabeeën 1:21-24 *Met een talrijk leger trok hij naar Israël en ging hij naar Jeruzalem. Daar drong hij in overmoed het heiligdom binnen, legde beslag op het gouden reukofferaltaar, de luchter met alles wat erbij hoort, de tafel van de toonbroden, de plengschalen, de bekers, de gouden wierookschalen, het voorhangsel, de kransen en de gouden versierselen aan de voorgevel van de tempel en hij haalde overal de goudlaag af. Hij nam het goud, het zilver, het kostbare vaatwerk en de verborgen schatten die hij kon vinden in beslag en nam alles mee naar zijn land.* Het speelt in de tijd van het Griekse rijk. We zijn dan een goede 300 jaar verderop in de geschiedenis. Die Antiochus Epiphanes IV bezondigde zich trouwens niet alleen aan diefstal van heilige voorwerpen uit de tempel van Jeruzalem. Hij plaatste er ook een beeld van de god Zeus met een eigen altaar. Het was zijn bedoeling om de godsdienst van Israël te laten verdwijnen en te vervangen voor de dienst aan de goden van Griekenland. Het was een bijzonder zware tijd voor de Joodse gemeenschap, waar ze zich gelukkig met de opstand van de Makkabeeën en met Gods hulp 3.5 jaar later van konden bevrijden. Toen hebben ze de tempel opnieuw ingewijd, iets wat men jaarlijks bij het zogenaamde Chanoekafeest = *feest van het licht* herdenkt. Bij het herstel van de tempel in de oude staat hebben de Makkabeeën gezorgd voor een replica van de *Menora*. 1 Makkabeeën 4:48-51 *Daarna bouwden ze van ongehouwen stenen, zoals de leer dat voorschrijft, een nieuw altaar naar het model van het vorige. Zij herstelden het heiligdom en het inwendige van het tempelhuis en heiligden de voorhoven. Zij vervaardigden nieuwe heilige vaten en plaatsten de luchter, het reukofferaltaar en de tafel voor de toonbroden in de tempel. Daarna brandden ze wierook op het reukofferaltaar en ontstaken ze de lampen op de luchter om de tempel te verlichten; ze plaatsten de broden op de tafel en hingen de gordijnen op; daarmee was het werk dat ze ondernomen hadden voltooid.* Deze *Menora* kun je zien op de Titusboog in het Forum Romanum in Rome. Het is een triomfboog waarop de tempelschatten – uit de tempel van God in Jeruzalem geroofd in 70 na Chr. – in Rome als overwinningstrofeeën werden getoond aan de burgers.

De Titusboog in het Forum Romanum in Rome.

Zacharia heeft veel vragen.

Beschrijven van wat hij in het visioen zag was één, maar begrijpen is – zoals gezegd – een andere zaak. Het is niet zeker of de uitleg-engel zich erover verbaasde dat Zacharia het niet in een keer begreep. Het feit dat het visioen niet in een keer helderheid verschaft bij Zacharia wordt redelijk sterk benadrukt. Zacharia meldt dat hij het niet begrijpt. De Engel vraagt daar nog eens expliciet naar. Begrijp je het niet? Zacharia 4:4,5 *Ik antwoordde en zei tegen de Engel Die met mij sprak: Mijn Heere, wat betekenen deze dingen? Toen antwoordde de Engel Die met mij sprak, en zei tegen mij: Weet u niet wat deze dingen betekenen? Ik zei: Nee, mijn Heere.* De vraag van Zacharia gaat vermoedelijk over de combinatie van de twee olijfbomen met de Menora. Zacharia ziet niet direct het verband. De relatie tussen een en ander zal nog wel duidelijker worden, maar een ding wordt direct al helder. De Engel gaat er van uit dat de twee olijfbomen staan voor Jozua en Zerubbabel. De hogepriester Jozua heeft zijn aanstelling al gehad in Zacharia 3. Nu is het de beurt aan Zerubbabel. Als de tolk-engel wil uitleggen wat het visioen voorstelt is het Zerubbabel voor en Zerubbabel na. Zacharia 4:6-10 *Daarop antwoordde Hij en zei tegen mij: Dit is het woord van de HEERE tot Zerubbabel: Niet door kracht en niet door geweld, maar door Mijn Geest, zegt de HEERE van de legermachten. Wie bent u, grote berg? Voor de ogen van Zerubbabel zult u een vlakte worden. Hij zal de sluitsteen aandragen onder luid geroep: Genade, genade zij hem! Het woord van de HEERE kwam tot mij: De handen van Zerubbabel hebben dit huis gegrondvest, zijn handen zullen het ook voltooien. Dan zult u weten dat de HEERE van de legermachten Mij tot u gezonden heeft. Want wie veracht de dag van de kleine dingen, terwijl die zeven blij zijn als zij het tinnen gewicht zien in de hand van Zerubbabel? Die zeven zijn de ogen van de HEERE, die over heel de aarde trekken.* Om helder te krijgen wat het verband is tussen Zerubbabel en de olijfbom en de kandelaar in de tempel is het verstandig kort stil te staan bij de symboliek van Geest en licht en olie en de ogen.

Het woord van de HEERE kwam tot mij: De handen van Zerubbabel hebben dit huis gegrondvest, zijn handen zullen het ook voltooien.

De symboliek van Geest en licht en olie en de ogen.

Het mag wat aanmatigend klinken maar alle vier genoemde zaken – Geest en licht en olie en de ogen – staan voor hetzelfde. Laten we beginnen bij *de olie*. Met olie werden de profeten en koningen en priesters gezalfd. Zij werden Messias oftewel gezalfden van de HEERE. Wanneer we de zalving van David tot koning dichterbij halen, zien we dat de zalving symbool staat voor de Heilige Geest, Die aan de koning geschonken wordt om zijn ambt naar behoren te kunnen verrichten. 1 Samuel 16:13 *Toen nam Samuel de oliehoorn en zalfde hem te midden van zijn broers. En de Geest van de HEERE werd vaardig over David vanaf die dag en voortaan.* Er wordt overigens bij de roeping tot profeet of koning of hogepriester lang niet altijd die directe link gelegd. Zelfs van zalving is maar mondjesmaat sprake. Dat neemt niet weg dat

de koning 'de gezalfde van de HEERE' is en dat het ergste wat hem kan overkomen is dat God Zijn Geest van de koning wegneemt. Dat overkwam koning Saul. Koning David ontsnapte ternauwernood aan eenzelfde sanctie van boven. David bad dat God alstublieft Zijn Heilige Geest niet weg zou nemen. Psalm 51:13 *Verwerp mij niet van voor Uw aangezicht en neem Uw Heilige Geest niet van mij weg.*

De zalving van David tot koning.

Een aanstellingsbrief voor Zerubbabel met taakomschrijving.

Iemand zal als bezwaar tegen het verband tussen *de olie* en de zalving inbrengen dat Zerubbabel helemaal niet gezalfd wordt. Dat is aan de ene kant volstrekt juist. Zerubbabel is wel een afstammeling van de koninklijke familie van David. Hij wordt genoemd in de lijn die uitloopt op de geboorte van de Heere Jezus. Mattheus 1:12,13 *Na de Babylonische ballingschap verwekte Jechonia Sealthiël, Sealthiël verwekte Zerubbabel; Zerubbabel verwekte Abihud (...).* Zerubbabel wordt weliswaar geen koning, maar krijgt wel degelijk een leidinggevende positie. Hij wordt stadhouder of iets in die richting. 'Maar, zou iemand kunnen zeggen; Hij is niet gezalfd. Althans daar weten wij niet van.' Dit is een buitengewoon formele opmerking, want die man wordt aan alle kanten gezalfd. *In dit tekstgedeelte zegt de HEERE. Daarop antwoordde Hij en zei tegen mij: Dit is het woord van de HEERE tot Zerubbabel: Niet door kracht en niet door geweld, maar door Mijn Geest, zegt de HEERE van de legermachten.* Staat wat de HEERE toezegt niet gelijk aan wat Hij schenkt? Natuurlijk is Zerubbabel wel gezalfd alleen (mogelijk) niet met zalfolie maar met Gods Woord, met Gods toezegging. Ook onze Heere Jezus Christus, de Gezalfde van de HEERE is bij Zijn officiële aanstelling niet letterlijk met olie gezalfd, maar de Geest daalde op Hem neer in de vorm van een duif. Toch spreekt Petrus van zalving. Handelingen 10:37,38 *U weet wat er gebeurd is in heel Judea, wat begon in Galilea na de doop die Johannes gepredikt heeft: hoe God Jezus van Nazareth gezalfd heeft met de Heilige Geest en met kracht en hoe Hij het land doorgedaan is, terwijl Hij goeddeed en allen die door de duivel overweldigd waren, genas, want God was met Hem.* Feitelijk is dit visioen aan Zacharia niet anders dan een aanstellingsbrief voor Zerubbabel, inclusief taakomschrijving. Omdat de olie voor de zalving en voor het licht op de kandelaar uit dezelfde substantie bestaan, staan beiden ook voor hetzelfde symbool: *Zalving = Geest = licht.* Zelfs *de ogen en het getal 7* vormen een andere symboliek maar van dezelfde Geest. Laten we beginnen met de combinatie van licht en Geest. We treffen die combinatie aan in het boek Openbaring. Openbaring 4:5 *En er stonden zeven vurige fakkeln vóór de troon. Dit zijn de zeven Geesten van God.* Hier zien we trouwens ook de samenhang van *licht en Geest en het getal zeven*, wat het getal van de volheid is. *De zeven Geesten* voor Gods troon komen we eerder al in het boek Openbaring tegen. Openbaring 1:4 *Johannes aan de zeven gemeenten die in Asia zijn: genade zij u en vrede, van Hem Die is en Die was en Die komt, en van de zeven Geesten,*

Die voor Zijn troon zijn (..) De combinatie van de zeven ogen met de zeven Geesten komen we in Openbaring 5:6 tegen: En ik zag, en zie: te midden van de troon en van de vier dieren en te midden van de ouderlingen stond een Lam als geslacht, met zeven hoorns en zeven ogen. Dat zijn de zeven Geesten van God, die uitgezonden zijn over heel de aarde. De ogen en de Geesten staan voor hetzelfde. Door de zeven Geesten kan God overal op aarde zijn. Hij ziet alles. De zeven Geesten zijn de zeven ogen van God. Niets ontgaat aan Zijn blik.

En ik zag, en zie: te midden van de troon (..) stond een Lam als geslacht, met zeven hoorns en zeven ogen.

Vier of vijf symbolen voor eenzelfde Geest.

De ogen	De ogen wijzen er op dat God door Zijn Geest alles ziet wat er op de wereld gebeurt.
Het getal zeven	Daarmee hangt nauw samen het getal <i>zeven</i> wat het <i>getal van de volheid</i> is. Het staat symbool voor de alomtegenwoordigheid van God door Zijn Geest op aarde.
De zalfolie	De olie staat voor het gegeven dat de Geest van God woning kan maken in de mensen die van God zijn. In de eerste plaats waren dat in de tijd van het Oude Testament de profeten, priesters en koningen oftewel <i>de gezalfden van de HEERE</i> . Zij ontvingen de Heilige Geest om in de raad van God te kunnen staan. De Geest is God Zelf Die wijsheid en inzicht geeft, liefde en genade. Het tekent de intieme verbondenheid tussen God en de Messias = de gezalfde. In het Nieuwe Testament is dit in de eerste plaats onze Heere Jezus Christus, de Gezalfde van de HEERE. 'Christus' is Grieks voor 'Gezalfde'. De Heere Jezus is – zoals een oud kerkboek terecht zegt – onze <i>enige hogepriester, onze eeuwige koning en onze hoogste profeet</i> . Als afgeleide van de Heere Jezus Christus zijn het de mensen die in Zijn Naam geloven: christenen = <i>gezalfden</i> . 1 Johannes 2:27
De olie voor het licht	De Heilige Geest verlicht het verstand en verspreidt door de aanwezigheid van God een heilzaam licht in deze wereld. In het Nieuwe Testament wordt <i>Christus het Licht van de wereld</i> genoemd. Op Zijn beurt noemt de Heere Jezus Zijn volgelingen ook licht voor de wereld.
De Kandelaar	In het boek Openbaring staat de kandelaar voor de gemeente die als het goed is een heilzaam licht verspreid naar zijn omgeving. Openbaring 1:20

De kandelaar

Het oog

De olie

Zerubbabel moet een man worden met Geestkracht.

Het is goed dat we de verschillende kanten van de symboliek van de Geest verkend hebben, want ze komen allemaal voorbij in het visioen dat God aan Zacharia laat zien. In de eerste plaats is dat de gave van de Geest Zelf Die door God toegezegd wordt aan Zerubbabel. Zacharia 4:6 *Daarop antwoordde Hij en zei tegen mij: Dit is het woord van de HEERE tot Zerubbabel: Niet door kracht en niet door geweld, maar door Mijn Geest, zegt de HEERE van de legermachten.* Het ontvangen van een bijzondere Geestkracht is op zich natuurlijk voldoende. Maar het is blijkbaar niet verkeerd om de persoon in kwestie – Zerubbabel – er op te wijzen dat dit van hem ook een andere instelling vraagt. Zerubbabel moet ook ruimte bieden voor Gods Geest. Hij moet er open voor staan, zouden wij zeggen. Wanneer hij de instelling van zijn eigen geest niet verandert zou hij de neiging hebben om nog steeds uit te gaan van eigen kracht en inzicht. Maar dat moet dus nu ingrijpend veranderen. Zerubbabel moet niet vertrouwen op de sterke arm die hij misschien kan vormen om zich van zijn tegenstanders te ontdoen. Hij moet bij de tempelbouw die hem wordt opgedragen open staan voor de weg van God. Geloof maar dat de handen van de Joden jeukten toen de gouverneur kwam met andere leiders uit de omgeving die het werk van de tempelrestauratie wilden stoppen. Eerst wilden deze mensen zogenaamd meehelpen en later ontpopten ze zich als fervente tegenstanders van de bouw van de tempel en het herstel van de stad Jeruzalem. Ezra 2:4,6 Maar goed Zerubbabel moet dus niet volgens zijn oude natuur te werk gaan: de beuk er in. Het vroeg om een nieuwe manier van denken en doen. In het begin lijkt het er trouwens op dat Zerubbabel niet zozeer een hardliner is, maar juist iemand die terugschrikt voor de mogelijke consequenties van een harde opstelling. Wat is namelijk het geval? Zerubbabel heeft samen met Jozua – dat moet ongeveer in 539 v Chr. geweest zijn – direct na de terugkeer in Jeruzalem *het fundament van de tempel* gelegd. Ezra 3:11 *Zij zongen in beurtzang bij het prijzen en bij het danken van de HEERE dat Hij goed is, dat Zijn goedertierenheid over Israël tot in eeuwigheid is. Heel het volk hief een groot gejuich aan bij het prijzen van de HEERE, omdat de fundering voor het huis van de HEERE gelegd was.* Sterker, ze hadden toen al het altaar voor de HEERE opgericht en zijn direct begonnen met het brengen van offers ter verzoening van de zonden en offers om God te danken en te eren. Het begin van de tempeldienst was een feit. Weliswaar tussen de puinhopen – van wat eens de tempel en de omgevende gebouwen waren geweest – maar toch een teken van hoop. Ezra 3:1,2 *Toen de zevende maand aanbrak en de Israëlieten zich in de steden gevestigd hadden, verzamelde het volk zich als één man in Jeruzalem. Jesua, de zoon van Jozadak, stond op met zijn broeders, de priesters, en Zerubbabel, de zoon van Sealthiël, met zijn broeders, en zij herbouwden het altaar van de God van Israël om daarop brandoffers te brengen volgens wat geschreven staat in de wet van Mozes, de man Gods.* Op dat moment dat er door mensen uit de omgeving formeel bezwaar werd aangetekend bij de koning van Medië/Perzië tegen de herbouw van de tempel, legden de

bouwers het werk neer. Men wachtte op een gunstig bericht uit Medië/Perzië. Maar dat bleef uit. Toch bleef de bouw zeker 15 jaar stil te liggen. Alleen het fundament van de nieuwe tempel was nog maar gelegd. De tegenstanders wreven in hun handen. Het is niet zeker of dit de reden is dat de HEERE spreekt 'over een berg die voor Zerubbabel zal worden als een dal', maar de metafoor wijst er wel op dat – iets waar Zerubbabel blijkbaar als een berg tegen op ziet – zal verdwijnen als sneeuw voor de zon. Een plausible verklaring is de berg met puin, waar de tempel op dat moment uit bestaat. Zerubbabel zal met hulp van anderen die berg met puin opruimen en hij zal onder luid gejuich *de gevelsteen* vinden. Tegen Zacharia zegt de HEERE in Zacharia 4:7 *Wie bent u, grote berg? Voor de ogen van Zerubbabel zult u een vlakte worden. Hij zal de sluitsteen aandragen onder luid geroep: Genade, genade zij hem!*

Plattegrond van de tempel

Provisorisch altaar

Zacharia krijgt de opdracht Zerubbabel het werk van de tempelbouw te laten hervatten.

Er komt nu een kleine verandering in het visioen. Niet de tolk-engel is aan het woord maar de HEERE Zelf. De HEERE richt zich met een persoonlijke boodschap over Zerubbabel tot Zacharia. Zacharia 4:8,9 *Het woord van de HEERE kwam tot mij: De handen van Zerubbabel hebben dit huis gegrondvest, zijn handen zullen het ook voltooien. Dan zult u weten dat de HEERE van de legermachten Mij tot u gezonden heeft.* We hebben gezien dat Zerubbabel het fundament van de tempel had gelegd, maar daar was het bij gebleven. Dat zinde de HEERE allerm minst. Waar lag het aan? Was het angst voor de tegenstanders? Ontzag voor de koning van Medië/Perzië die mogelijk kwam met een verbod of kwam het ook wel goed uit? Dat laatste is mogelijk ook en goede verklaring voor het uitstel van de bouw van tempel. Men had de handen vrij om te werken aan de herbouw van het eigen huis. Haggai heeft dat laatste als kritiek. Hij kan het niet goed met elkaar rijmen dat de teruggekeerde inwoners van Jeruzalem inmiddels zelf in mooie huizen wonen, terwijl het huis van God er nu al zo'n 15 jaar onafgebouwd en verlaten bijligt. Hoe dan ook: Zacharia heeft de boodschap begrepen. Samen met Haggai gaat hij naar Zerubbabel en Jozua en moedigt hen aan om verder te gaan met het herstel van de tempel. Zerubbabel wordt o.a. via Zacharia tot dit werk geroepen. Dit woord uit Zacharia 4 is de vermoedelijke drijfveer voor Zerubbabel. Ezra 5:1,2 *De profeten Haggai, de profeet, en Zacharia, de zoon van Iddo, profeteerden onder de Joden die in Juda en in Jeruzalem waren; in de Naam van de God van Israël profeteerden zij tegen hen. Toen stonden Zerubbabel, de zoon van Sealthiël, en Jesua, de zoon van Jozadak, op en begonnen het huis van God, Die in Jeruzalem woont, te herbouwen. Gods profeten, die hen ondersteunden, waren bij hen.* Protest van de omgeving kan niet uitblijven, maar – wie schetst onze verbazing – hoewel er opnieuw een brief naar de koning van Medië/Perzië uitgaat, gaan de Joden onder leiding van Zerubbabel onverschrokken verder met bouwen. Ze laten zich niet uit het veld slaan. Hier merk je ook de kracht van de Geest. God is er ook

nog. Ezra 5:5 *Maar het oog van hun God rustte op de oudsten van de Joden, zodat men hen niet liet ophouden totdat de zaak voor Darius zou komen, en men dan daarover een brief zou terugbrengen.*

De bouw van de tweede tempel

Zacharia krijgt erkenning achteraf.

Het zal ongeveer 5 jaar duren – van 520 – 515 v Chr. – voordat de tempel afgebouwd is. Zacharia gebruikt dit gebeuren om erkenning van zijn profeet-zijn te verkrijgen. Hij heeft gelijk. Iedereen kan wel beweren van God bepaalde dingen gezien of gehoord te hebben. Maar een ware profeet onderscheidt zich van de valse profeten als er werkelijk gebeurt, wat hij namens God heeft gezegd. Zacharia 4:9 *De handen van Zerubbabel hebben dit huis gegrondvest, zijn handen zullen het ook voltooiën. Dan zult u weten dat de HEERE van de legermachten Mij tot u gezonden heeft.* Zacharia had de boodschap van God doorgegeven en vijf jaar later was het een feit. Zacharia zei namens God: ‘De handen van Zerubbabel hebben dit huis gegrondvest, zijn handen zullen het ook voltooiën.’ Dat is ook gebeurd. We lezen het in Ezra 6:14,15 *En de oudsten van de Joden bouwden en maakten goede vorderingen onder de profetie van Haggai, de profeet, en Zacharia, de zoon van Iddo. Ze bouwden en voltooiden het overeenkomstig het bevel van de God van Israël en overeenkomstig het bevel van Kores en Darius en Arthahsasta, de koning van Perzië. En dit huis werd voltooid op de derde dag van de maand Adar; het was het zesde regeringsjaar van koning Darius.* De profeten Haggai en Zacharia ontvangen de credits voor de voortgang van de herbouw van de tempel. Dat was allemaal te danken aan het optreden van deze twee profeten. Misschien is het in de ogen van de mensen gering, maar in Gods ogen is er iets groots gebeurd. Het verschil in beleving moet waarschijnlijk hierin gezocht worden dat de tempel niet de heerlijkheid had van de eerste tempel. Aan de andere kant ging de HEERE er wel degelijk opnieuw in wonen. Het was Gods huis. De Aanwezigheid van de HEERE maakt alles wat misschien niet zo is als het was, weer goed. Het is waar dat ze er in het begin niet zoveel vertrouwen in hadden. Het was – zoals de HEERE het noemt in Zacharia 4:10 – *de dag van de kleine dingen.* Veel Joden stonden te juichen toen het fundament er lag, maar er waren er ook die er bij stonden te huilen. Het was niet wat het geweest was. Ezra 3:12,13 *Maar velen van de priesters en de Levieten en de familiehoofden, namelijk de ouderen die het eerste huis op zijn fundering gezien hadden, huilden met luide stem toen zij dit huis voor hun ogen zagen, terwijl vele anderen met gejuich en met blijdschap hun stem verhieven. En het volk kon geen onderscheid maken tussen het geluid van het vreugdegejuich en het geluid van het huilen van het volk, want het volk hief een groot gejuich aan en het geluid werd tot ver gehoord.* Het is natuurlijk niet leuk om te werken aan het herstel van iets dat nooit meer zo mooi en groots wordt als het was. Dat werkt demotiverend. Toch is het goed dat ze doorgaan zijn en dat de tweede tempel gereed gekomen is. Ezra 3:11 *Zij zongen in*

beurtzang bij het prijzen en bij het danken van de HEERE dat Hij goed is, dat Zijn goedertierenheid over Israël tot in eeuwigheid is. De HEERE voelt zich niet te groot of te heerlijk om in deze bescheiden tweede tempel te wonen. Zacharia 4:10 *Want wie veracht de dag van de kleine dingen, terwijl die zeven blij zijn als zij het tinnen gewicht zien in de hand van Zerubbabel? Die zeven zijn de ogen van de HEERE, die over heel de aarde trekken.* De tweede tempel wordt de plek vanwaar de Geest van God uitgaat over de hele aarde. God is tegenwoordig. Hij is in ons midden.

De handen van Zerubbabel hebben dit huis gegrondvest, zijn handen zullen het ook voltooien.

De twee olijfbomen staan voor de gezalfden van de HEERE.

Hiermee is het visioen en zijn betekenis wel duidelijk. Het lijkt echter nog anders te lopen. Zacharia heeft goed opgelet bij het visioen. Hij heeft nog wat gezien. Dat is nog niet besproken. Hij kan het zelf niet goed duiden. Vandaar dat hij het voorlegt aan de tolk-engel. Zacharia 4:11,12 *Daarna antwoordde ik en zei tegen Hem: Wat betekenen die twee olijfbomen aan de rechterkant van de kandelaar en aan de linkerkant ervan? En voor de tweede keer antwoordde ik en zei tegen Hem: Wat betekenen die twee olijftakken die door twee gouden buisjes gouden olie uit zich weg laten lopen?* Het viel Zacharia later misschien pas op. Hij ziet een verbinding tussen de olijfbomen en de kandelaar. Op zich is de zaak natuurlijk wel helder. De kandelaar brandt op olijfolie. Zou hij nog niet begrijpen dat die twee bomen staan voor twee mensen? De hint van de tolk-engel was toch niet onduidelijk. Die begon meteen over Zerubbabel. Ter verdediging van Zacharia zou je kunnen zeggen dat dat maar een persoon is; een olijfbom. Zeker, maar Zerubbabel wordt in Jeruzalem altijd samen gezien met Jozua, de hogepriester. En die heeft Zacharia in het vorige visioen voorbij zien komen. Zacharia 3 Het onbegrip van Zacharia is niet goed te begrijpen. Ook de tolkengel laat zijn verbazing blijken. En dat ook niet voor het eerst in dit hoofdstuk. Zacharia 4:13,14 *Toen sprak Hij tot mij: Weet u niet wat deze dingen betekenen? Ik zei: Nee, mijn Heere. Daarop zei Hij: Dat zijn de twee gezalfden, die bij de Heere van heel de aarde staan.* Toch moeten we ons serieus afvragen of Zacharia het niet goed zag. Een ogenschijnlijk domme vraag kan ook een bijzonder intelligente vraag zijn. De Engel geeft ook niet het voor de hand liggende antwoord. Als wij de tolk-engel waren zouden wij zeggen: 'Die twee olijfbomen dat zijn Jozua en Zerubbabel.' Dat zegt hij niet. Even hiervoor legde hij wel een directe link met Zerubbabel. Nu niet. Nu heeft hij het over twee gezalfden, die naast de Heere van de hele aarde staan. Het lijkt er opnieuw op dat de tijd wordt verlegd naar de verre toekomst en de ruimte van het land Israël naar die van de hele aarde. Opnieuw lijkt de actuele situatie – met Jozua en Zerubbabel als *gezalfden van de HEERE* – een boodschap voor de toekomst te bevatten. Dit geeft ons de gelegenheid net als bij het vorige visioen in Zacharia 3 naar de toekomst te kijken.

De gezalfde van de HEERE.

Twee gods-mannen van de eindtijd.

Bij het vorige visioen was sprake van een concreet en actueel hogepriesterschap van Jozua, maar tegelijkertijd verwees zijn hogepriesterschap naar de hogepriester van de toekomst onze Heere Jezus Christus. Ook bij het laatste visioen lijkt dit het geval te zijn. De keus die van Gods kant gevallen was op Zerubbabel – om hem een voorname positie te geven bij de herbouw van de tempel – lijkt zich concreet en actueel te realiseren in die tijd. Tegelijkertijd is het een heenwijzing naar de verre toekomst. Dan – in de verre toekomst – zullen er ook twee van die bijzondere gods-mannen zijn die voor de gelovigen van buitengewone betekenis zijn. Het zijn – zoals de engel zegt – twee gezalfden: letterlijk is er in het Hebreeuws sprake van *twee mannen van de olie*. Ditmaal moet ook een latere Bijbelse interpretatie van dit visioen ons over de drempel helpen om de toekomstverwachting te ontdekken. We kunnen inderdaad denken aan het boek Openbaring en de *twee getuigen* die veel weghebben van Mozes en Elia. Twee mannen die van levensbelang zijn voor de zaak van God en van de kerk. Als in de eindtijd sprake is van de tempel in Jeruzalem duiken deze twee godsgetuigen op. Het is niet onduidelijk dat Openbaring 11 zelf de link legt met dit visioen uit Zacharia. Openbaring 11:3,4 *En Ik zal Mijn twee getuigen macht geven, en zij zullen, in rouwkleding gekleed, twaalfhonderdzig dagen lang profeteren. Zij zijn de twee olijfbomen en de twee kandelaars, die voor de God van de aarde staan.* Dit zijn niet alleen de twee olijfbomen, maar ook twee lampenstandaards. Het zijn geen kleine jongens. Deze grote gods-mannen hebben veel weg van Mozes en Elia. Openbaring 11:6 *Zij hebben macht de hemel te sluiten, zodat er geen regen zal vallen in de dagen dat zij profeteren. En zij hebben macht over de wateren om die in bloed te veranderen, en de aarde te treffen met allerlei plagen, zo vaak zij dat willen.* U herinnert zich vermoedelijk wel hoe het juist ook deze twee gods-mannen waren, die de Heere Jezus op de berg – waar God aan Jezus verscheen – bemoedigden. Marcus 9:2-3 *En na zes dagen nam Jezus Petrus en Jakobus en Johannes met Zich mee en bracht hen apart op een hoge berg, alleen hen; en Hij werd voor hun ogen van gedaante veranderd. En Zijn kleren werden blinkend, zeer wit, als sneeuw, zo wit als geen wolbewerker op aarde ze kan maken. En aan hen verscheen Elia met Mozes en zij spraken met Jezus.* We hebben al eerder gezien dat *de olie* en *het licht* staan voor verschillende aspecten van dezelfde Heilige Geest. Die twee mannen zijn voor Gods wonen in deze wereld van grote betekenis, maar ook zelf verspreiden ze het heilzame licht van Gods kracht en Gods Geest. Zacharia 4 is opnieuw een visioen over de actualiteit die tegelijkertijd een toekomstverwachting in zich herbergt. Een toekomstverwachting die zich uitstrekt tot binnen *de eindtijd*. *De eindtijd* is de korte tijd die voorafgaat aan de wederkomst van de Heere Jezus Christus. Die tijd zal zo'n 3.5 jaar duren. Hier in Openbaring 11 wordt die tijd aangegeven met een

vergelijkbare tijdspanne van *twaalfhonderdzestig dagen*. In *de eindtijd* zullen de gelovigen het bijzonder zwaar hebben. Ook hebben de machten die tegen het volk van God en God Zelf opstaan, de vrije teugel. In die tijd heeft de trouwe gelovige het uitzonderlijk zwaar, maar gelukkig zijn ze niet zonder hulp. Ze worden geholpen door twee gezalfden van de HEERE die de gelovigen moed geven om staande te blijven in het geloof; ook door de bijzondere krachten die ze doen namens God.

Mensen als Mozes en Elia

